

KIRGIZİSTAN TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLAM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

KUR'AN KURSLARINA DEVAM EDEN
ÖĞRENCİLERİN PSİKO-SOSYAL DURUMLARININ
DEĞERLENDİRİLMESİ: BİŞKEK ÖRNEĞİ

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Aymölmöl

COLDOŞBAY KIZI

Danışman

Prof. Dr. Mustafa KÖYLÜ

BİŞKEK 2019

ÖZ

Yazar : Aymölmöl COLDOŞBAY KIZI
Üniversite : Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi
Anabilim Dalı : İslam bilimleri
Tezin niteliği : Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı : XIX+100
Mezuniyet Tarihi : 21.06.2019
Tez danışman(lar)ı : Prof. Dr. Mustafa KÖYLÜ

“KUR’AN KURSLARINA DEVAM EDEN ÖĞRENCİLERİN PSİKO-SOSYAL DURUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ: BİŞKEK ÖRNEĞİ”

Kırgızistan bağımsızlığına kavuşmasıyla, kendi dini ve manevi değerlerine dönmeye ve din eğitimi alanında gelişmeye başlamıştır. Kırgızistan halkının dini alana ilgisinin artması, dini alanda eğitim veren özel ve devlet kurumlarının açılmasına da sebep olmuştur.

Yaygın eğitim alanında insanlar, din eğitimi ve öğretimi ihtiyaçlarını internet sitelerinden, medreselerden, cami kurslarından, Kuran kurslarından ve vakıfların düzenlediği sohbet ve derslerinden karşılamaktadırlar. Bu açıdan söz konusu kurumlar Kırgızistan’daki dinî hayatın şekillenmesinde ve gençlerin dini davranışlarının gelişmesinde büyük öneme sahiptir. Okul programlarında sağlıklı bir din eğitimi henüz yer almadığı için, söz konusu olan kurumların ülke için önemi büyüktür. Bağımsızlıktan günümüze, devletten doğrudan herhangi bir desteği almadan ve yeterli düzeyde bir din hizmeti sunulmamasına rağmen, sivil halkın katkılarıyla gerçekleştirilen bu faaliyetlerin büyük bir başarı olduğu söylenebilir. Ülkemizde yaygın din eğitimi kurumlarından en önemlilerinden birisi de Kur’an Kurslarıdır.

Kur’an Kursları, Kur’an’ı Kerimi doğru ve usulüne uygun öğretmek, küçükten büyüğe toplumun dini anlamda bilgilenmesini sağlamak ve dinî konularda halkın ihtiyaçlarına cevap vermek amacıyla faaliyetlerini sürdüren eğitim kurumlarıdır. Kur’an Kursları sadece eğitim açısından değil, ahlaki yönden de toplumu etkileme gücüne

sahiptir. Kurslar bireyin toplumdaki hedeflerini, ihtiyaçlarını ve toplumsal deęerlerini kazanmada ve sosyalleşmede önemli birer erişim merkezidirler.

Bu alıřma, Kur'an Kurslarında öğrenim gören genç bayan öğrencilerin bu kurslarda aldıkları Kur'an ve dini bilgiler eğitiminin öğrencilerin psiko-sosyal durumlarına etkisini ortaya koymak amacıyla yapılan bir alan arařtırmasıdır. Arařtırmada 2018-2019 eğitim – öğretim yıl içinde Biřkek'te faaliyet gösteren beř Kur'an Kursu incelenmiştir. Arařtırmada 251 öğrenciye anket uygulanmış, anket sorularından elde edilen cevaplar tablolar halinde gösterilmiştir. Bu bağlamda Biřkek'teki Kur'an kurslarındaki eğitim programı, fiziksel yeterlilik durumu, farklı bölgelerden gelen öğrencilerin kurslar hakkındaki psiko-sosyal durumları ve sorunları, kursların öğrenciler üzerine etkileri ve görüşleri incelenmeye çalışılmıştır. Arařtırma sonucunda Kur'an Kurslarının tercih eden öğrencilerin genel itibariyle 15-24 yaş arası olan, bekar, önceden namaz kılan ve dini kitapları okuyanlar daha çok istekli olduęu göstermektedir. Ailelerin sosyoekonomik, eğitim düzeyleri ve dindarlık durumların orta seviyede olduęu görülmüştür. Ders çeřitlerinden, sınıf ortamından, öğretici öğrenci ilişkisinden ve Kur'an-ı Kerim öğretme yöntemlerinden memnun oldukları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kırgızistan, din, yaygın din eğitimi, psiko-sosyal durum, din eğitimi ve öğretim kurumları, Kur'an Kursu.

КЫСКАЧА МАЗМУНУ

Даярдаган	:	Жолдошбай кызы Аймөлмөл
Университет	:	Кыргыз Түрк “Манас” Университети
Багыты	:	Теология (Ислам таануу)
Иштин сыпаты	:	Магистирдик диссертация
Беттердин саны	:	XIX+100
Бүтүрүү датасы	:	21.06.2019
Илимий жетекчи	:	Проф. Док. Мустафа Көйлү

“Куран курстарында окуп жаткан окуучулардын психо-социалдык абалдарын анализдөө: Бишкек мисалында”

Кыргызстан эгемендүүлүккө ээ болуу менен бирге, өзүнүн диний жана руханий баалуулуктарына кайтып, диний билим берүү багытында өнүгө баштады. Кыргыз калкынын динге болгон кызыгуусунун артышы дин багытында билим берген жеке жана мамлекеттик мекемелердин ачылышына түрткү болду.

Жалпы билим майданында адамдар, диний таалим -тарбияны интернет сайттары, медреселер, мечит курстары, Куран курстары жана диний фонддор уюштурган баян дарстардан (сабактарынан керектөөлөрүн каршылоодо) алууда. Бул мааниде аты аталган мекемелер диний жашоонун калыптанышында жана жаштар арасындагы диний карым-катнаштын өнүгүшүндө жогорку мааниге ээ. Окуу программаларында туура ирээттелген, дин тарбиясы, диний билим берүү ушул күнгө чейин окутулбагандыгына байланыштуу жогоруда аты аталган мекемелердин өлкөбүз үчүн ролу абдан чоң. Эгемендүүлүктөн тарта бүгүнкү күнгө чейин мамлекет тарабынан жетиштүү деңгээлде дин кызматы сунулбай келгендиги ырас. Мамлекеттен түздөн-түз колдоо албастан, атуулдук коомдун салымы менен ишке ашкан иш-аракеттерди, анын негизинде уюштурулуп жаткан диний мекемелерди барандуу ийгилик деп атоого болот. Ал жалпы диний билим берүү мекемелеринин эң маанилүүлөрүнөн бири болуп Куран курстары эсептелинет.

Куран курстары Курани Каримди усулуна ылайык туура үйрөтүү, кичинеден чоңго коомдун диний билим алуусуну ишке ашыруу жана диний темаларда калктын муктаждыктарына жооп берүү максатында иш алып барган окутуу мекемелери. Куран курстары коомго билим берүү багытында гана эмес адеп-ахлактык жаатта да, таасир берүү күчүнө ээ. Бул курстар индивидтин коомдогу максаттарын, муктаждыктарын жана социалдык баалуулуктарына ээ болууда маанилүү бир билим берүү борбору болуп саналат.

Бул изилдөө Куран Курстарында окуп жаткан кыздардын, курстан алган Куран жана диний билимдери, окуучулардын психико-социалдык абалына тийгизген таасирин ортого коюу максатында жазылган чакан изилдөө иши. Изилдөөдө 2018-2019 окуу жыл ичинде Бишкекте жайгашка беш Куран Курсу изилденди. Мында 251 окуучууга анкета жүргүзүлүп, анкетанын суроолорунун жооптору таблица түрүндө көрсөтүлдү. Бул мааниде Бишкектеги куран курстарынын окуу программасы, жайгашкан жайы, ар областтан келген окуучулардын курстар жөнүндөгү психо-социалдык абалдары жана көйгөйлөрү, курстардын тийгизген таасири жана алардын көз-караштарын изилдөөгө аракет жасадык. Жыйынтыгында куран курстарында окугандардын жаш өзгөчөлүгү 15-24 жаштар арасындагы бойдок, мурун окуган жана диний китептерди окугандары дагы да дилгир экендиги белгилүү болду. Үй-бүлөлөрдүн социо-экономикалык шарты, билим деңгээли жана диндарлык абалынын орто деңгээлде болгондугу аныкталды. Сабактардын түрүнөн, класстагы абал, окутуучу-окуучу мамилелерин жана Курани Каримди үйрөтүү ыкмасынан ыраазы экендиктери маалым болду.

Түйүндүү сөздөр: Кыргызстан, дин, жалпы диний билим берүү, психико-социалдык абал, дин үйрөтүү жана окутуу.

АБСТРАКТ

Выполнил	:	Жолдошбай кызы Аймолмол
Университет	:	Кыргызско-Турецкий Университет“Манас”
Направление	:	Теология (Исламоведение)
Вид диссертация	:	Магистерская диссертация
Количество страниц	:	XIX+100
Дата окончания	:	21.06.2019
Научный руководитель	:	Проф. Док. Мустафа Көйлү

Психо-социальное положение учащихся на курсах Корана: на примере г. Бишкек

Кыргызстан после получения независимости, начал возвращаться к своим религиозным и духовным ценностям и развиваться в сфере религиозного образования. Повышение интереса кыргызского населения к религиозной сфере привело к открытию частных и государственных учреждений, которые предоставляют образование в религиозной сфере.

Люди находили свои потребности в области религиозного образования с помощью веб-сайтов, медресе, курсы Коран, лекции и уроки фондов. В связи с этим учреждения играют большую роль в формировании религиозной жизни в Кыргызстане и развитие религиозное восприятие молодежи. Так как предметы про религию еще не включено в школьные программы данные учреждения имеют большое значение для страны. Несмотря на отсутствие прямой поддержки со стороны государства и отсутствие недостаточной поддержки со стороны религиозных служб, можно сказать что деятельность, осуществляемая с участием гражданского населения, имеет большой успех. Один из распространенных религиозных учебных заведений в нашей стране являются курсы Корана.

Курсы Корана являются образовательными учреждениями, которые осуществляют свою деятельность, чтобы научить Священный Коран правильно и надлежащим образом, от малого до большего сообщества с целью обеспечить религиозное понимание обществу и удовлетворение потребности людей в религиозных вопросах. Курсы Корана способны влиять на общество не только с точки зрения образования, но и морально. Курсы являются важным центром доступа человека для достижения целей, потребностей и социальных ценностей общества и для социализации. Целью этого исследования является изучить влияния обучения Корана и религиозных знаний на психосоциальное состояние учениц, обучающихся на курсах Корана. В исследовании были рассмотрены пять курсов Корана, работающих в Бишкеке в течение 2018-2019 учебного года. Было проведено анкетирование 251 учениц, результат опроса показаны в виде таблицы. В этом контексте изучалась программа обучения на курсах Корана в Бишкеке, физическая квалификация, психосоциальное состояние и проблемы, связанные с курсами, в которых обучались ученики из разных регионов, а также влияние курсов на учеников и на их мнения. В результате исследования показано, что в возрасте 15-24 года, холостые, изначально совершающие намаз и читающие религиозные книги, предпочитают ходить на курсы Коран. Социально-экономическое состояние, уровень образования и религиозность семей соответствует среднему уровню общества. Выяснилось, что они были удовлетворены видами курса, аудиториями, отношением между преподавателями и учениками и методами обучения Корану.

Ключевые слова: Кыргызстан, религия, распространённое образование религии, психосоциальное состояние, религиозное образование и образовательные учреждения, курсы Корана

ABSTRACT

Prepared by : Aimolmol ZHOLDOSHBAI KYZY
University : Kyrgyz-Turkish Manas University
Department : Islamic Studies
Degree of The work : Master is Thesis
Number of Pages : XIX+100
Finished date : 21.06.2019
Supervisor : Prof. Dr. Mustafa KOYLU

EVALUATION OF PSYCHO-SOCIAL STATUS OF THE STUDENTS ATTENDING TO THE QUR'ANIC COURSES: THE CASE OF BISHKEK

With the gaining of independency, Kyrgyzstan began to return to its own religious and spiritual values and develop in the field of religious education. The increased interest of the Kyrgyz people to the religious field has led to the opening of private and state institutions that provides education in the religious sphere.

People meet the needs of religious education and learning through Internet websites, madrasas, mosque and Qur'anic courses, lectures and religious foundations in the process of common education. In this regard, those institutions play a great role in shaping religious life in Kyrgyzstan and developing the religious behaviors of young people. Since subjects about religion are not yet included in school programs, these institutions are great importance for the country. From independency of the state to our time, although it cannot take any material support from the state directly and it cannot be presented enough religious services, it can be said that these activities carried out by the participation of the civilian people is a great success. One of the most common religious educational institutions in our country is the Qur'anic courses.

The Qur'anic Courses are educational institutions that carry out their activities in order to teach the Holy Quran in a proper and proper way, from a small to a larger community in order to ensure a religious understanding of society and the needs of people in religious matters. Qur'anic Courses are not only from point of education but also morality can influence society. Courses are an important center for people to access for achieving the goals, needs and social values of society and for socialization of people.

The purpose of this thesis is to study the effects of the Qur'anic teaching and religious knowledge on the psychosocial status of female students enrolled in the Qur'anic Courses. Five Qur'anic Courses taken place in Bishkek were examined in the research during the 2018-2019 school years. A questionnaire was conducted to 251

students and the result of the survey was shown in the form of a table. In this context, the curriculum of the Qur'anic courses, physical qualifications, psychosocial status and problems associated with the courses coming from different areas and the impact of the courses on students and their opinions were tried to examine. The study showed that at the age of 15-24 years, single, initially performing *Salat* (Prayer five times a day) and reading religious books prefer to attend to these courses. It was also found that the socio- economic status, level of education and religiosity of families correspond to the average level of society. It was ascertained that they were satisfied with the course types, classrooms environment, the relationship between teachers and students, and the methods of teaching the Quran.

Key words: Kyrgyzstan, religion, common religious education, psychosocial status, religious education and educational institutions, Qur'anic Course.